

**Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України
Закарпатська обласна військова адміністрація
Карпатський біосферний заповідник
Ужгородський університет
Інститут екології Карпат НАН України
Київський університет права НАН України**

**НАУКОВО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ
ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА СТАЛОГО ВИКОРИСТАННЯ
ЛІСОВИХ І ВИСОКОГІРНИХ ЕКОСИСТЕМ
УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ**

ПРОГРАМА

**Міжнародної науково-практичної конференції
(з нагоди 100-річчя від дня народження
професора Василя Івановича Комендара)**

Україна, м. Ужгород, 12-13 травня 2026 року

Запрошуємо Вас взяти участь у роботі Міжнародної науково-практичної конференції «Науково-правові аспекти збереження та сталого використання лісових і високогірних екосистем Українських Карпат» (з нагоди 100-річчя від дня народження професора Василя Івановича Комендара), яка відбудеться 12-13 травня 2026 р. у м. Ужгород, в приміщенні ректорату Ужгородського університету за адресою пл. Народна, 3.

Обід для учасників 12.05.2026 р. – за рахунок організаторів.

Можлива онлайн-участь на платформі Zoom за посиланням:

<https://us05web.zoom.us/j/5115975130?pwd=QjZXTWxtWIBDSWpmend0YWU2TNU3Zz09&omn=84641926784>

Meeting ID: 511 597 5130

Passcode: 7GmTG4

Програма передбачає пленарні (15 хв.) та секційні (до 10 хв.) доповіді.

Оргкомітет

ПРОГРАМА КОНФЕРЕНЦІЇ

12 травня 2026 року

9.00–10.00 – реєстрація учасників

(Приміщення ректорату Ужгородського університету,

м. Ужгород, пл. Народна, 3)

10.00 – 12.00 – пленарне засідання (регламент 10 хв)

Смоланка Володимир Іванович. *В.о. ректора Ужгородського університету, доктор медичних наук, професор, заслужений лікар України.*
Вступне слово.

Гамор Федір Дмитрович. *Заступник директора Карпатського біосферного заповідника, доктор біологічних наук, професор, заслужений природоохоронець України.* Щодо ролі наукової спадщини професора Василя Комендара в збереженні природних цінностей та впровадження стратегії сталого розвитку в Карпатському регіоні.

Москалюк Богдана Іванівна. *Начальниця редакційно-видавничого відділу наукових та науково-популярних видань Карпатського біосферного заповідника, доктор філософії.* Життєвий та творчий шлях професора Василя Івановича Комендара – яскравий приклад служіння ідеям збереження та сталого використання природних ресурсів Карпатського регіону.

Бельмега Іван Васильович. *Заступник директора – головний природознавець Карпатського біосферного заповідника.* Із досвіду розв'язання природоохоронних проблем в Карпатському біосферному заповіднику.

Сіриченко Людмила. *Консультант Секретаріату Карпатської конвенції (Австрія, м. Відень).* Карпатська конвенція як важливий міжнародний правовий механізм для збереження природних та культурних цінностей Карпатського регіону.

Бошицький Юрій Ладиславович. *Ректор Київського університету права НАН України, професор, заслужений юрист України.* Деякі аспекти вдосконалення українського законодавства щодо збереження та сталого використання природних ресурсів в Українських Карпатах.

Томенчук Дмитро Євгенович. *Головний спеціаліст відділу раціонального природокористування та розвитку заповідної справи Департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської обласної військової адміністрації.* Про деякі аспекти збереження та використання природних ресурсів на Закарпатті.

Данилик Іван Миколайович¹, Данилик Руслана Миколаївна². ¹Директор Інституту екології Карпат НАН України, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України; ²Доцент Національного лісотехнічного університету України, кандидат біологічних наук. Стан рослинного покриву високогір'я Українських Карпат у контексті кліматичних змін і антропогенної трансформації середовища.

Ванджурак Павло Іванович. Головний лісничий Карпатського лісового офісу ДП «Ліси України», доктор філософії. Щодо впровадження у практику господарювання у лісах Карпатського регіону наближеного до природи лісівництва.

Кагало Олександр Олександрович¹, Сичак Надія Михайлівна², Рабик Ірина Володимирівна³. ¹Завідуючий відділом охорони природних екосистем Інституту екології Карпат НАН України, кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник; ²старший науковий співробітник відділу охорони природних екосистем Інституту екології Карпат НАН України, кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник; ³старший науковий співробітник Інституту екології Карпат НАН України, кандидат біологічних наук. Війна та природа Карпат – екологічні, соціально-економічні та демографічні виклики.

Куреляк Васіле. Керівник асоціації українських вчителів Румунії, доктор філософії (Румунія). Деякі аспекти збереження та популяризації природних та культурних цінностей в румунських Карпатах.

Козут Любов Василівна. Заступниця начальника управління туризму та курортів Закарпатської обласної адміністрації. Сталий туризм як пріоритетний напрямок розвитку в Карпатському регіоні.

Лавний Василь Володимирович. Проректор з наукової роботи Національного лісотехнічного університету, доктор сільськогосподарських наук, професор. Практичні засади переформування похідних деревостанів в Карпатських лісах.

Геревич Олександр Васильович¹, Бокій Людмила Іванівна². ¹Голова Закарпатського товариства охорони природи, методист обласного палацу дитячої та юнацької творчості «ПАДІЮН», заслужений працівник освіти України; ²Методист обласного палацу дитячої та юнацької творчості «ПАДІЮН», керівник екологічної відеостудії «Дивосвіт». В.І. Комендар – науковець, викладач, дослідник і охоронець природи, громадський діяч.

Вітальний виступ

Народного вокального ансамблю «Карпатські голоси Оноківської територіальної громади» (керівник – Бабидорич Михайло Михайлович)

12.00 – 12.30 – перерва на каву

12.30 – 15.20 – секційні доповіді (регламент до 10 хв.)

СЕКЦІЯ 1

Наукові дослідження як основа збереження та сталого використання лісових та високогірних екосистем

Фельбаба-Клушина Л.¹, Бізіля А.¹, Гукливська А.¹, Дудаш М.², Біланич Г.³, Біланич Л.¹ Сучасний стан рослинного покриву субальпійського поясу Східних Бескидів (Українські Карпати) (¹ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна; ²Університет імені Павла Йозефа Шафаріка, м. Кошице, Словацька Республіка; ³Академія культури і мистецтв, м. Ужгород, Україна)

Попович С.Ю.¹, Устименко П.М.², Дацюк В.В.² Раритетний фітофонд Українських Карпат у контексті Стратегії збереження біорізноманіття України (¹Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, ²Інститут ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України, м. Київ, Україна)

Борсукевич Л.М.^{1,2}, Лях І.В.³, Рабик І.В.² Сучасний стан кислих бучин на території НПП «Сколівські Бескиди» (¹Львівський національний університет ім. Івана Франка, м. Львів, Україна; ²Інститут екології Карпат НАН України, м. Львів, Україна; ³Національний природний парк «Сколівські Бескиди», м. Сколе, Україна)

Шнаківська І.М. Вуглецева ємність старовікових лісів НПП «Бойківщина» (Інститут екології Карпат НАН України, м. Львів, Україна)

Вірченко В.М. До вивчення бріофлори заповідного масиву «Чорна гора» (Інститут ботаніки імені М.Г. Холодного НАН України, м. Київ, Україна)

Войтків П.С., Іванов Є.А. Едафічні та екосистемні функції буроземів пралісових масивів Українських Карпат: проблеми моніторингу та охорони (Львівський національний університет ім. Івана Франка, м. Львів, Україна)

Демчишин Н.Б., Земан В.В. Поширення та морфоекологічні характеристики вільхи зеленої (*Alnus viridis* (Chaix) DC.) в НПП «Бойківщина» і прилеглих територіях (Національний природний парк «Бойківщина», с-ще Бориня, Україна)

Дмитрах Р.І. Базові параметри моніторингу популяції *Rhodiola rosea* L. у високогір'ї Українських Карпат як показники їх стану та здатності до відновлення (Інститут екології Карпат НАН України, м. Львів, Україна)

Карабінюк М.М. Розвиток та поширення геолого-геоморфологічних процесів у ландшафтних комплексах високогір'я Чорногори (Українські Карпати) (*Ужгородський національний університет, м. Ужгород, Україна*)

Кияк В.Г., Білонога В.М. Проблеми збереження високогір'я Українських Карпат (*Інститут екології Карпат НАН України, м. Львів, Україна*)

Кінь Д.О.¹, Ковбаснюк І.П.², Бобонич Р.А.³, Горват О.З.³, Лазоренко Н.Ю.¹ Засоби геовізуалізації змін біопродуктивності гірських екосистем Карпат у середовищі GOOGLE EARTH ENGINE (¹*Київський національний університет будівництва і архітектури, м. Київ, Україна,* ²*Карпатський біосферний заповідник, м. Рахів, Україна,* ³*КЗПО «Закарпатський обласний центр дитячої та юнацької творчості «ПАДІЮН», м. Ужгород, Україна*)

Одінцова А.¹, Лукашевич А.^{1,2}, Степанова А.¹ Лучні угруповання Карпат як модельні об'єкти вивчення відновлювальних та антропогенних сукцесій (¹*Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, Україна;* ²*Інститут екології Карпат НАН України, Львів, Україна*)

Кім Н.А., Щербаченко О.І. Аналіз мінливості вологості дернин епіфітних мохів лісових екосистем Українського Розточчя залежно від мікрокліматичних умов їхніх місцевиростань (*Інститут екології Карпат НАН України, м. Львів, Україна*)

Кобів В.М., Кобів Ю.Й. Динаміка та перспективи популяції *Symphytum cordatum* Waldst. et kit. ex Willd. на верхній межі поширення в Карпатах (*Інститут екології Карпат НАН України, м. Львів, Україна*)

Коложварі С.В. Актуальні результати досліджень бабок (*Odonata*) у водозбірному басейні річки Тиси в Закарпатті (*Закарпатський угорський університет імені Ференца Ракоці II, м. Берегове, Україна*)

Лобачевська О.В., Карпінець Л.І. Різноманіття епіксилічних мохоподібних на заповідних і порушених лісових територіях Українського Розточчя (*Інститут екології Карпат НАН України, м. Львів, Україна*)

Рабик І.В. Різноманіття та індикаторне значення рідкісних бріофітів ялинових лісів Українських Карпат (*Інститут екології Карпат НАН України, м. Львів, Україна*)

Мельник В.І.^{1,2}, Баточенко В.М.³, Баранський О.Р.¹, Москалюк Б.І.⁴, Мелеш Є.А.⁴ Порівняльна фітоценотична характеристика гірських та рівнинних місцезростань *Anemone narcissiflora* L. (*Ranunculaceae*) в Україні (¹*Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, м. Київ, Україна;* ²*Національний університет Києво-Могилянська Академія (НаУКМА), м. Київ, Україна;* ³*Національний природний парк «Північне Поділля», с. Підгірці, Україна;* ⁴*Карпатський біосферний заповідник, м. Рахів, Україна*)

Сухарюк Д.Д. Рідкісні насінневі види рослин Карпатського біосферного заповідника, які перебувають під загрозою зникнення (*Карпатський біосферний заповідник, м. Рахів, Україна*)

Штупун В.П. Варіабельність онтогенезу *Poa deyllii* Chrtek & V. Jirásek у хіонофільних угрупованнях високогір'я Українських Карпат (*Інститут екології Карпат НАН України, м. Львів, Україна*)

СЕКЦІЯ 2

Наближене до природи лісівництво та впровадження в практику ведення лісового та полонинського господарства природозберігаючих технологій у контексті кліматичних змін

Клід В.В. Організація кліматичного моніторингу лісових екосистем за показниками транспірації вологи (*Карпатський національний університет імені Стефаника*)

Коржов В.Л. Актуальні проблеми лісозаготівлі в Українських Карпатах (*Український науково-дослідний інститут гірського лісівництва, Івано-Франківськ, Україна*)

Белей Л.М., Куців Л.П., Белей У.В. Ліси Чорногірського масиву Карпатського національного природного парку (землі в постійному користуванні в адміністративних межах Верховинського району): лісівничий аспект (*Карпатський національний природний парк, м. Яремче, Україна*)

Демчук Л.І., Нонік Л.Ю., Войналович І.М., Глібко В.Р. Природозберігаючі технології в умовах глобального потепління (*Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир, Україна*)

Зав'ялова Л.В., Кучер О.О. *Chaenomeles japonica* у лісових біотопах в Україні (*Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, м. Київ, Україна*)

Кабаль М.В. Використання безпілотних літальних апаратів для досліджень лісів на прикладі Карпатського біосферного заповідника (*Карпатський біосферний заповідник, м. Рахів, Україна*)

Русецька Н.М., Демчук Л.І., Клименко Ю.С., Войтюк І.М. Вплив продуктів згоряння автомобільного палива під час заготівлі деревини на стійкість та деградацію придорожніх лісових екосистем (*Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир, Україна*)

Хоменко С.В., Кірейцева Г.В., Демчук Л.І., Долгонюк Б.О. Впровадження методів переформування вразливих монокультур у природні різновікові лісостани як інструмент адаптації до глобальної зміни клімату (*Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир, Україна*)

Шпарик Ю.С., Сенчак І.І., Фуфалько І.М. Сільватизація природних екосистем Українських Карпат, як загроза збереження їх біорізноманіття (Національний природний парк «Синьогора», с. Стара Гута, Україна)

Кравчинський Р.Л., Корчемлюк М.В., Тимчук Я.Я., Стефурак О.М. Сучасні особливості лавинної діяльності та її вплив на високогірні екосистеми Карпатського НПП (Карпатський національний природний парк, м. Яремче, Україна)

СЕКЦІЯ 3

Ключова роль установ природно-заповідного фонду у збереженні біологічного та ландшафтного різноманіття, формуванні екологічної свідомості та відповідального ставлення людини до природи, а також удосконалення правових та еколого-економічних механізмів їх функціонування

Малій М.І. Стратегія досягнення цілей сталого розвитку ООН в збереженні екосистем Українських Карпат та забезпечення екологічної безпеки України (Київський університет права НАН України, м. Київ, Україна)

Сивицький В.С. Правові аспекти забезпечення екологічної безпеки на тлі російсько-української війни (Рівненський інститут Київського університету права Національної академії наук України м. Рівне, Україна)

Беззубов Д.О. Проблема екологічної безпеки в аспекті транскордонного співробітництва (Київський університет права НАН України, м. Київ, Україна)

Ковальчук А.Ю. Комплексне кримінологічне дослідження незаконної порубки лісу в Україні (2025–2026) (Київський університет права НАН України, м. Київ, Україна)

Пилипенко В.В. Екологічна функція держави у сфері охорони екосистем Українських Карпат: конституційно-правовий та історичний дискурс (Київський університет права НАН України, м. Київ, Україна)

Ващинець І.І. Щодо удосконалення приватноправового регулювання у сфері забезпечення сталого використання лісових екосистем Українських Карпат (Київський університет права НАН України, м. Київ, Україна)

Волощук М.І., Козурак А.В., Антосяк Т.М. Тенденції динаміки рослинності заповідного урочища «Долина нарцисів» в умовах зміни традиційного господарювання (Карпатський біосферний заповідник, м. Рахів, Україна)

Джуренко Н.І., Паламарчук О.П., Сокол О.В. Збереження рідкісних та зникаючих видів лікарських рослин (Національний ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України, м. Київ, Україна)

Довганич Я.О. Зарубіжний досвід збереження природоохоронних територій та його застосування в Україні (*Карпатський біосферний заповідник, м. Рахів, Україна*)

Козут Е., Козьма В., Копор З. Морфометричне та демографічне дослідження популяції *Erythronium dens-canis* L. у Хустському районі (*Закарпатський угорський університет ім. Ференца Ракоці II, м. Берегове, Україна*)

Кузнєцов Р.І. Природний заповідник «Горгани» як осередок збереження біологічного та ландшафтного різноманіття Скибових Горган (*Природний заповідник «Горгани», м. Надвірна, Україна*)

Петрук Ю.В. Морфологічна мінливість *Galanthus nivalis* L. у природних популяціях Кременецького ботанічного саду (*Кременецький ботанічний сад, м. Кременець, Україна*)

Піпаш Л.І, Андрійчук Н.Ф., Веклюк А.В., Папарига П.С., Сухарюк Д.Д. Сучасний стан та перспективи збереження водно-болотного угіддя «Озирний-Бребенескул» (*Карпатський біосферний заповідник, м. Рахів, Україна*)

Пітух І.М. Екологічна освіта як інструмент формування екологічної свідомості населення (*Природний заповідник «Горгани», м. Надвірна, Україна*)

Польська В.О.^{1,2}, Ніколова К.В.¹ Демографічна деградація та інбредна депресія ізольованої популяції зубра в умовах екстремального антропогенного стресу (¹*Національний природний парк «Залісся», с. Богданівка, Україна;* ²*Національний науково-природничий музей НАН України, м. Київ, Україна*)

Проць М.Д. Птахи Карпатського біосферного заповідника, які знаходяться під охороною Бернської конвенції (*Карпатський біосферний заповідник, м. Рахів, Україна*)

Різун В.Б. Жуки-туруни (*Carabidae*) як індикатор стану лісових та високогірних екосистем у контексті трансформації середовища існування (*Державний природознавчий музей НАН України, м. Львів, Україна*)

Шиндер О.І.¹, Мигаль А.В.², Коломійчук В.П.³, Неграш Ю.М.¹, Шевера М.В.^{4,5} Ботанічний сад Ужгородського національного університету як джерело поповнення урбанофлори Ужгорода чужорідними видами (¹*Національний ботанічний сад імені М.М. Гришка НАН України, м. Київ, Україна;* ²*Ужгородський національний університет, м. Ужгород, Україна;* ³*Ботанічний сад ім. акад. О.В. Фоміна Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна;* ⁴*Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, м. Київ, Україна;* ⁵*Закарпатський угорський університет імені Ференца Ракоці II, м. Берегове, Україна*)

Фокшей С.І. Моніторинг рідкісних видів грибів на території Національного природного парку «Гуцульщина» упродовж 2024–2025 р. (*Національний природний парк «Гуцульщина», м. Косів, Україна*)

Тюх Ю.Ю., Нірода Т.М., Субота Г.М. Флористично-мікологічне розмаїття НПП «Синевир» з особливими статусами охорони (*Національний природний парк «Синевир», с. Синевир-Остріки, Україна*)

Стефанюк Х.Б. Наземні молюски Карпатського національного природного парку: різноманіття, екологія та особливості поширення (*Карпатський національний природний парк, м. Яремче, Івано-Франківська обл., Україна*)

СЕКЦІЯ 4

Природоохоронні та управлінські аспекти реалізації інфраструктурних і енергетичних проєктів та розвитку туристично-рекреаційного потенціалу у високогір'ї Українських Карпат в контексті сталого розвитку

Бабидорич М.М. Природа має жити! На полонинах Карпат вітропарки знищують дику природу! (*Ужгородський національний університет, м. Ужгород, Україна*)

Яценко П.Т. Карпатський біосферний заповідник – етапи становлення і роль видатних особистостей у його формуванні (*Інститут екології Карпат НАН України, м. Львів, Україна*).

Беззубов Д.О. Транскордонне співробітництво у сфері забезпечення екологічної безпеки: адміністративно-правовий вимір (*Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України, м. Київ, Україна*)

Рибак М.П., Ковбаснюк Р.М., Ковбаснюк І.П. Інституційні та правові виклики управління Карпатським біосферним заповідником в умовах воєнного стану (*Карпатський біосферний заповідник, м. Рахів, Україна*)

Демчук Л.І., Алпатова О.М., Герасимчук В.О. Удосконалення механізмів функціонування установ ПЗФ як інструменту формування нової екологічної культури та відповідального природокористування (*Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир, Україна*)

Дербак М.Ю., Субота Г.М., Нірода Т.М. Загальна характеристика національного природного парку «Синевир», його біологічного та ландшафтного розмаїття (*Національний природний парк «Синевир», с. Синевир-Остріки, Україна*)

Джахман Р.В. Постаті закарпатських ботаніків у музейній інтерпретації (Комунальний заклад «Закарпатський обласний краєзнавчий музей ім. Тиводара Легоцького» Закарпатської обласної ради, м. Ужгород, Україна)

Довганич В.Я. SMART моніторинг в Карпатському біосферному заповіднику: проблеми та шляхи їх вирішення (Карпатський біосферний заповідник, м. Рахів, Україна)

Тарасюк Г.М., Демчук Л.І., Каленська В.П., Каленська Н.І. Екологічні імперативи розвитку високогір'я Українських Карпат в умовах розширення енергетичної інфраструктури (Державний університет «Житомирська політехніка», м. Житомир, Україна)

Шишка М.М. Геологічні та ботанічні об'єкти НПП «Північне Поділля»: їх роль у вихованні бережливого ставлення людей до природи (Національний природний парк «Північне Поділля», м. Броди, Україна)

Шишканинець І.Ф. Природоохоронні об'єкти у складі НПП «Зачарований край»: природоохоронний менеджмент (Національний природний парк «Зачарований край», с. Льниця, Україна)

15.20 – 15.50 – закриття конференції

16.00 – обід

13 травня 2026 року

8.30 – Виїзд на екскурсії в Долину нарцисів та Угольсько-Широколужанський масив Карпатського біосферного заповідника